

Voorwoord

In 1988 was het decembernummer van het MAB gewijd aan de internationalisatie van het bedrijfsleven. In die tijd had ook de internationalisatie van het accountantsberoep een grote vaart gekregen.

Wereldwijd leidde dat tot grote fusies tussen accountantskantoren. Tot in het midden van de jaren tachtig werd nog vanuit het Europese continent gestreefd naar alternatieven voor de Angelsaksische 'big eight'-kantoren, maar in 1988 was duidelijk dat de grote maatschappen in Nederland alle hadden gekozen voor aansluiting bij Angelsaksische kantoren.

In 1992 zijn de big eight inmiddels de big six en lijkt het Europees continent zich definitief te hebben aangesloten bij de Angelsaksen.

In het decembernummer van dit jaar staat de internationalisatie van het accountantsberoep centraal. Auteurs uit een aantal landen behandelen de ontwikkelingen in het bedrijfsleven, het accountantsberoep en de regelgeving.

Internationalisatie, of beter nog globalisatie, is niet de enige beweging die zich voordoet in de accountancy. R. Mednick brak in een artikel in de 'Journal of Accountancy' van augustus 1991 een lans voor een geheel nieuwe oriëntatie op de accountantscontrole. Dit was voor de redactie van het MAB aanleiding hem te vragen een artikel om te werken tot een bijdrage aan dit decembernummer. Mednick baseerde zijn bijdrage op open discussies met collega's. Daarbij werd, naar bij lezing blijkt met succes, gepoogd de traditioneel betreden paden los te laten. Het resultaat is beslist de moeite waard en geeft een aantal interessante gedachten weer, die verder uitgewerkt moeten worden.

De globalisatie van het accountantsberoep heeft Duitsland beslist niet onberoerd gelaten. Het accountantsberoep aldaar ontwikkelde zich oorspronkelijk langs geheel andere lijnen dan in de Angelsaksische landen en Nederland. Windmüller en Fey beschrijven in een bijdrage aan dit nummer de

internationalisatie en de invloed daarvan op het accountantsberoep. Ook zij constateren dat op het vaste land van Europa de Angelsaksische benadering van accountantscontrole de toon aangeeft.

Eén van de elementen in het proces van internationalisatie is de Achtste EEG-Richtlijn, die met name in Nederland zoveel stof heeft doen opwaaien. Van Hulle beschrijft, vanuit zijn positie bij de EG, de stand van zaken. De Achtste Richtlijn is inmiddels doorgevoerd in alle Lid-Staten, met uitzondering van Nederland. Van Hulle besteedt onder meer aandacht aan de wederzijdse erkenning. Hij verwacht niet dat in de nabije toekomst veel wettelijke controleurs om erkenning zullen vragen in andere Lid-Staten. Hij constateert dat er 'inderdaad nog geen Europese markt is voor de wettelijke controle'.

Bak gaat in zijn bijdrage ('De betekenis van internationale organisaties in het accountantsberoep') in op de rol van IFAC en IASC. De indrukwekkende hoeveelheid literatuur die wordt uitgegeven door deze organisaties kan volgens Bak worden gezien als een belangrijke weergave van de 'state of the art' op internationaal niveau.

De interactie tussen de diverse instanties die zich bezighouden met regelgeving op door IASC en IFAC bestreken terreinen wordt beschreven en de werkwijze van met name de IASC wordt van kritiek voorzien.

Van der Wel beschrijft in een artikel in dit blad de invloed van de internationalisatie in Nederland. Daarbij gaat hij in het bijzonder in op de verslaggeving. Het is boeiend om te zien hoe geworsteld wordt met de internationale normen en hoe beperkt de invloed daarvan op de Nederlandse regelgeving ter

Prof. Drs. J.A. van Manen is vennoot Coopers & Lybrand Dijkster Van Dien en hoogleraar Accountantscontrole aan de Rijksuniversiteit Groningen.

zake van verslaggeving is geweest (met uitzondering van de aanpassing van de EG-richtlijnen). Van der Wel sluit overigens niet uit dat het belang van de internationale regelgeving voor de Nederlandse praktijk van de verslaggeving spoedig zal toenemen.

Aan de hand van een aantal statistische overzichten geeft Izeboud aan welke invloeden het verschijnsel internationalisatie op organisatie en werkwijze van de grotere Nederlandse accountantskantoren heeft gehad.

Een nummer over de internationalisatie van de accountancy is niet compleet zonder een beschouwing uit de hoek van een internationale onderneming. Het is immers de internationalisatie van het bedrijfsleven

die heeft geleid tot de internationalisatie van de accountancy. De registeraccountant Kooijmans, werkzaam bij een grote uitgeverij die in veel landen actief is, beschrijft de totstandkoming van het informatiesysteem in die onderneming.

Met dit decembernummer is een momentopname gemaakt. De stand van zaken van de internationalisatie van het accountantsberoep is vanuit een aantal gezichtspunten behandeld. Uit de bijdragen blijkt dat de internationalisatie nog niet voltooid is. Het zal dus ook niet de laatste keer zijn dat dit onderwerp in het MAB aan de orde komt.

Prof. Drs. J.A. van Manen

In dit nummer van MAB treft u
de volgende bijlage aan

Register 1992